

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №7

Стенограма пленарного засідання

23 лютого 2022 року

Київ 2022

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ІХ СКЛИКАННЯ

СЬОМА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №7

Стенограма пленарного засідання

23 лютого 2022 року

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання сьоме
(Середа, 23 лютого 2022 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції народних депутатів України	...3
Інформація про створення міжфракційних депутатських об'єднань «Україна без олігархів», «Порядок денний: деколонізація», «Євроатлантична Україна»	...13
Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» і депутатської групи «Довіра»	...15
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»	...16
Прийняття за основу в першому читанні із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів України:	
«Про право на цивільну вогнепальну зброю»	...23
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю»	...30
Внесення змін до розділу VI «Прикінцеві і перехідні положення» Бюджетного кодексу України	...42
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Закону України «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» та негайного направлення його на підпис Президентів України	...45

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СЬОМЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
23 лютого 2022 року, 10 година 5 хвилин*

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні народні депутати та гості Верховної Ради! Прошу народних депутатів підготуватися до електронної реєстрації. Нагадую, що після початку реєстрації необхідно, утримуючи сенсорну кнопку, натиснути на зелену кнопку «За» та утримувати їх обидві до кінця реєстрації.

Готові реєструватися? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 207 народних депутатів.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження нашої колеги народного депутата Ганни В'ячеславівни Бондар із фракції «Слуга народу». Давайте їй привітаємо, побажаємо наснаги та міцного здоров'я! (*Оплески*).

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту в середу ми маємо 30 хвилин для виступів народних депутатів із внесенням пропозицій, оголошенням заяв та повідомлень. Прошу народних депутатів записатися на виступи.

Данілов Віталій Богданович, «Батьківщина». Будь ласка.

Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги! Я хочу подякувати всім народним депутатам, які зараз на своїх робочих місцях, які не покинули Україну, які продовжують працювати, незважаючи на всі обставини.

Хочу сказати, що зараз у нас настав момент істини. Ми всі знайомі з публічною інформацією. Ми також знайомі з закритою інформацією. Ви знаєте, що на цю хвилину припинилися дипломатичні переговори. Ви знаєте, що з України відкликані не лише посольства, а й інструктори, які працювали в нашій армії. Ви дуже добре знаєте, що на сьогодні, слава Богу, вже не існує Мінських домовленостей і що Російська Федерація обрала інший шлях – шлях військової агресії. Ви дуже добре обізнані, що визнання «ЛНР» і «ДНР» відбулося не в кордонах лінії розмежування, а в адмінкордонах Луганської і Донецької областей. Це означає, що все, що відбулося останнім часом, означає декілька важливих речей.

Перше. Україна перебуває в стані війни з Російською Федерацією, і ми мусимо діяти так, як виписано в законі. Нам треба діяти попунктно, тому що якщо ми не діємо, то живемо без протоколу.

Друге, що важливо знати. У цій ситуації, коли вже настав час розуміти з ким ми, де ми і які в нас ресурси, нам чітко зрозуміло, що ми залишилися з нашою армією. І від того, наскільки сильна наша армія, залежить, вистоїть чи не вистоїть Україна. Або армія, або чудо, яке може зараз врятувати ситуацію. Тому я не говоритиму мантри про єдність, а хочу сказати, що зараз всі наші зусилля мусять бути зосереджені на одній точці – армії.

Сьогодні я пропоную прийняти декілька важливих рішень.

Перше. Це, безумовно, фінансування армії, ніяких змін до бюджету. Вчора всіма лідерами фракцій підписано законопроект про відкриті видатки на армію, казначейський рахунок і видатки на оборону. Уряд мусить визначитися, що робити. Підписали лідери всіх фракцій і груп, сьогодні ми проголосуємо.

Друге. «Велике будівництво» – це прекрасна програма в мирний час. Зараз нам треба зосередитися на військово-промисловому комплексі, і замість «Великого будівництва» має бути «Велика армія». Якщо ми зараз цього не зрозуміємо, то залишимося без необхідної зброї і без необхідного забезпечення.

Все буде добре, ми переможемо, але діяти треба правильно.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Заремський Максим Валентинович, «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прохання передати слово Кисилевському Дмитру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Давидович Кисилевський, «Слуга народу». Будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 24, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги! Місто Дніпро, фракція «Слуга народу». Для зміцнення армії нам потрібно ще дещо, щоб виграти війну. Я переконаний, що для перемоги і для посилення армії нам потрібно будувати потужну економіку, і саме зараз є прекрасна нагода порушити перед партнерами питання економічної співпраці, які відповідають цій меті. Я пропоную кілька напрямів для такого економічного діалогу.

Перше – борги. Ми маємо почати перемовини про реформатування наших боргів. Варто вести мову не про списання, а про вивільнення цих коштів

для реінвестування в українську економіку. Ми потенційно можемо отримати до 40 мільярдів доларів інвестиційного ресурсу.

Друге – ринки для українських товарів. Колеги, жоден з наших західних партнерів не продемонстрував готовності зняти чи зменшити мито проти українських товарів. Наприклад, Сполучені Штати Америки звільнили з-під дії мита на метал уже всі країни, окрім Китаю, Росії та України. І як це розуміти, колеги? Аналогічно Євросоюз. Треба розпочинати предметні перемовини з нашими партнерами, аргументуючи їх нашими виключними обставинами, а не, вибачте, лише їздити туди за отриманням переліку завдань, як це було донедавна.

Так само я вважаю, що агресія Росії є приводом розпочати перегляд наших тарифних умов у Світовій організації торгівлі. Процедури це дозволяють, і коли, як не зараз, порушувати це питання.

Третє – перегляд наших можливостей щодо державної допомоги. Україна колись взяла на себе, вибачте, піонерські євроінтеграційні зобов'язання обмежити здатність власної держави підтримувати власну економіку. Зараз нам це шкодить. Тож потрібно забезпечити розширення можливостей державного фінансування економіки, а діючі обмеження щодо держдопомоги відтермінувати до моменту вступу України до Євросоюзу. Я вважаю, що саме це буде справедливо.

Колеги, хто вивчав історію Німеччини, знає про існування плану Маршалла і плану Моргентау. Так ось, план Моргентау, який нав'язали Німеччині союзники після поразки у війні, полягав у повній деіндустріалізації Німеччини. Але тоді союзники швидко зрозуміли, що сировинна бідна країна всередині Європи стане осередком нестабільності. І давайте вже визнаємо, що саме такий підхід зараз наші західні партнери практикують по відношенню до української економіки. На жаль, треба це визнати. На зміну йому тоді прийшов план Маршалла – план реіндустріалізації Німеччини, і саме він дав змогу збудувати таку Німеччину, яку ми всі знаємо зараз.

Тож якщо наші партнери хочуть зменшувати ризик великої війни, вони мають звернути увагу на індустріальний розвиток України і в тому числі на військово-промисловий комплекс. А Німеччина, зважаючи на той досвід, який вона отримала сама, могла б стати лідером цього процесу, якщо вони вже так не хочуть продавати нам зброю. Я пропоную уряду почати з ними діалог про це.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гузь Ігор Володимирович, група «Партія за майбутнє».

ГУЗЬ І.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 19, Волинська область, самовисуванець). Слава Україні! Шановні українці, хотів би звернутися до вас. Перед можливим повномасштабним вторгненням нашого віковичного ворога

багато з вас, сотні тисяч, ставлять сьогодні запитання: як можу допомогти, що я можу робити для оборони нашої країни? Я особисто рекомендую кожному вже сьогодні вивчити питання щодо вступу до лав територіальної оборони. Тер-батальйони створені в кожному районі нашої області.

Що таке територіальна оборона? Ви можете працювати там, де працюєте сьогодні, але ви підписуєте контракт, заступаєте на службу в резерві, за вами закріплюється зброя і вже, як учора оголосив Президент, розпочинаються повномасштабні навчання. Коли буде мобілізація тероборони, ви приходите на свій мобілізаційний пункт, отримуєте зброю і будете готові на території вашого міста, селища, району забезпечувати порядок і безпеку, критичну інфраструктуру: мости, хлібозаводи, теплокомуненерго, водоканали тощо. Це сьогодні для цивільного, який є патріотом, реальний шанс долучитися до оборони своєї країни. Тому, друзі, прошу вступати в тероборону. Це перше.

Друге. Я хочу звернутися до Президента Зеленського і до «Слуги народу». Сьогодні ми будемо розглядати проект закону про спрощення користування вогнепальною зброєю для українців. Настав час перестати боятися свого народу. Є два законопроекти: один лайтовий, побудований на страху перед своїм народом, і інший, який допоможе нам у боротьбі з окупантом.

Я прошу підтримати другий законопроект, альтернативний. Треба, щоб ми дали можливість українцям за спрощеною процедурою вже сьогодні оформляти бойову вогнепальну зброю. Це допоможе в боротьбі з ворогом у різний спосіб: партизанка, боротьба з мародерами тощо.

Ще раз повторюю, 30 років влада в цій країні боїться своїх громадян. Натомість зараз і так на руках є 2 мільйони нелегальної зброї. Тому я прошу пана Зеленського, прошу «Слугу народу» підтримати сьогодні альтернативний законопроект і не боятися в час можливої агресії віковичного окупанта – Російської Федерації дати можливість українцям захистити свій дім, свою родину і свою державу.

Готуймося до оборони! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Чернявський Степан Миколайович, «Слуга народу». Будь ласка.

ЧЕРНЯВСЬКИЙ С.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 138, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Тарасенку Тарасу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Тарасенко, «Слуга народу». Будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим,

міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). «Слуга народу». Наразі я працюю в профільному Комітеті з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин. За останні дні Російська Федерація намагається принести вічний мир на нашу територію шляхом мінометних обстрілів критичної інфраструктури. Зараз люди в Донецькій та Луганській областях перебувають без світла, без води, без опалення. Це реалії війни, і вчора ми на засіданні комітету підтримали звернення до Президента України щодо введення військового стану в межах Донецької та Луганської областей. Воєнний стан – це не про війну, це про захист і захист цивільного населення. Ми повинні думати, як захистити наших громадян, тому що ми знаємо, що наша армія захистить нас.

А тепер про мир. Вісім років Україна перебуває у війні. Військові повертаються в мирне життя після жакликих боїв, після жакликого часу, коли над ними літають кулі, і вони потребують допомоги. За вісім років війни в Україні так і не було створено належної працюючої системи реабілітаційних центрів. На базі Комітету з питань прав людини сформована робоча група, яка напрацьовує законодавство та стандарти для належної допомоги нашим військовим. Враховуючи те, що в мирний час люди, які постраждали від військових злочинів, повинні отримувати належну допомогу як фізіологічну, так і психологічну, це буде зміцнювати нашу країну, створювати умови, за яких наші військові будуть впевнені, що при поверненні додому їм буде надано допомогу не лише грошима й забезпеченням, а й підтримкою. Багато років воїни АТО допомагали один одному самостійно, створюючи різні соціальні проекти. Наразі вважаю, що завданням держави є забезпечення створення політики реабілітації наших військових, які постраждали від збройної агресії.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Літвінов Олександр Миколайович, «Слуга народу». Будь ласка.

ЛІТВІНОВ О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 178, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Шуляк Олені Олексіївні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуляк Олена, «Слуга народу». Будь ласка.

ШУЛЯК О.О., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий

округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги народні депутати, шановний головуючий! У сьогоднішній ситуації одним із головних завдань для нас є безпека держави та всіх громадян. Всі ми впевнені в наших Збройних Силах, які мають необхідний досвід, сили і засоби для оборони країни. Але нашому війську потрібна надійна підтримка в тилу у вигляді територіальної оборони. Незважаючи на те що ще не минуло навіть двох місяців з моменту її створення, підрозділи територіальної оборони розгорнуті у всіх регіонах, укомплектовані особовим складом на понад 70 відсотків і вже почали проводити активне навчання та підготовку.

Ми дякуємо кожному громадянину, який прийняв рішення приєднатися до лав територіальної оборони у своєму місті. Така кількість людей по всій Україні змушує противника сумніватись у доцільності вторгнення. Маючи таку силу, Україна більше не буде легкою здобиччю для агресора.

Як ви вже знаєте, наша політична сила «Слуга народу» ініціювала по всій Україні проведення позачергових сесій для вирішення питань, які пришвидшують розбудову територіальної оборони. Ми проаналізували становище на місцях і опрацювали всі проблемні питання. Цей процес відбувається в повній співпраці і держави, і громадян. Попри різні партійні кольори, ми добилися вражаючих результатів.

Станом на сьогодні по всій Україні понад 450 громад ухвалили рішення про виділення додаткових коштів на тероборону на загальну суму більше 387 мільйонів гривень. Ця цифра збільшується в режимі реального часу і лише за останній тиждень зросла більш як на 130 мільйонів. Ці кошти дають змогу вирішити питання, пов'язані з матеріально-технічною базою тероборони, належним обладнанням приміщень і створенням необхідних умов для розгортання підрозділів в усіх регіонах.

Я вважаю, що депутати місцевих рад показали народним депутатам України хороший приклад співпраці, коли різні фракції, які прийшли під різними прапорами, починають забувати про розбіжності та об'єднуватися навколо питань, які стосуються обороноздатності нашої країни. Найближчим часом ми спільно з усіма фракціями внесемо зміни до бюджету, якими на оборону нашої країни буде додатково виділено понад 36 мільярдів гривень. Як ми й обіцяли, більше 20 мільярдів гривень підуть на грошове забезпечення військових, більше 6 мільярдів гривень – на закупівлю озброєння, майже 4 мільярди гривень – на індивідуальні засоби захисту і більше 1,2 мільярда гривень – на потреби тероборони.

Я впевнена, що тут, у Верховній Раді, ми станемо пліч-о-пліч і покажемо приклад єдності всім нашим громадянам.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Артур Володимирович Герасимов, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Гончаренко, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Олексій Горчаренко, Україна. Друзі, сьогодні ми стоїмо перед викликом існування нашої держави. Фактично Путін сказав: «Я не визнаю факту існування вашої держави, вашої нації, вас не існує, і я вас знищу». Вчора ми побачили черговий ультиматум від божевільного кремлівського диктатора: ніякого НАТО, визнайте Крим і демілітаризуйтеся, тобто здайте зброю, ну, а далі я зроблю з вами все, що завгодно.

Ми чудово знаємо з історії – це вибір між ганьбою та війною і що обираючи ганьбу, ти обираєш і війну, але ще в гіршому варіанті. Тому ми ніколи не піддамося на ці ультиматуми. Ми ніколи на це не підемо. Ми будемо захищати нашу державу і обов'язково захистимо.

Сьогодні я закликаю: бюджетний комітет має підтримати проект [№ 6542](#) і взагалі фінансування наших Збройних Сил. Давайте об'єднаємося і разом на решті сьогодні виділимо перше додаткове фінансування, і потім кожен день будемо додавати, додавати, додавати нашим Збройним Силам.

Сьогодні люди по всій Україні виходять на вулиці. У суботу о 13 годині ми обов'язково вийдемо в Краматорську, щоб показати, що Донбас – це Україна, а не ніякий «ДНР/ЛНР» і ніякий «руський мир», і ми обов'язково це зробимо.

Друзі, сьогодні 23 лютого, і в Росії розповідатимуть про «день захитника Отечества» і казатимуть своїм солдатам: ідіть, воюйте, несіть «руський мир».

Я хочу звернутися до російських солдат. Вас тут нічого не чекає! Вас не чекають мешканці Краматорська, Маріуполя, Харкова, Одеси, Києва з квітами в руках. Ми вас чекаємо з «джавелінами» і зі зброєю в руках. І якщо ви сюди зайдете, ви звідси вже ніколи не вийдете, це ми вам обіцяємо. «Добро пожаловать в ад!» – це ми вам можемо сказати, і ви тут помрете, як паршиві пси, якщо зайдете в нашу державу. І ваші генерали, які кидають вас у цю м'ясорубку, будуть потім першими тікати. Тому зараз кидайте зброю, ідіть додому, до своїх дітей, до своїх жінок, тут вам немає чого робити. Це не ваша земля і ніколи нею не буде! Ми обов'язково перемаємо, що і хто вам не розповідав би. Перемога буде за нами! Україна буде вільною, а ви залишитеся навечно в цій землі. Оце ваше майбутнє, якщо ви спробуєте це зробити. Запам'ятайте це і зупиніться зараз, поки не пізно.

Друзі, перемога буде за нами! Слава Збройним Силам України! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Кицак Богдан Вікторович, «Слуга народу».

Ольга Василевська-Смаглюк, «Слуга народу». Будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одно-мандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні друзі! Зараз не час для політичних лозунгів, зараз потрібно розв'язувати ті проблеми, які перед нами стоять. Пам'ятаєте, киянка Голда Меїр казала, що ядерної зброї у нас немає, але в разі чого ми її використаємо. Так ось, перш ніж почати говорити про ядерну зброю, давайте вирішувати інші, не менш важливі ядерні справи, інакше Російська Федерація розвантажить наші ж радіоактивні відходи, які вона поки зберігає в рамках міжнародних угод у сфері енергетичної безпеки прямо під нашими кордонами. Мова йде про будівництво проміжного сховища зі зберігання відпрацьованого ядерного палива, яке ми взагалі-то мали вже збудувати і приймати свої радіоактивні відходи з Росії. Інакше все це у світлі останніх подій може завершитися плачевно як для нашого іміджу, так і для безпеки наших громадян.

На будівництво сховища для проміжного зберігання з бюджету було виділено вже більше 1,8 мільярда гривень за загальної вартості будівництва сховища 4 мільярди гривень. Це лише за три останні роки. Усі ці кошти було повернуто до бюджету. Знаєте чому? Тому що Державне агентство України з управління зоною відчуження не може провести тендер. На 4-мільярдний тендер у нас стільки охочих у вигляді приватних компаній, які збивають один одного під час оголошення результатів.

У цьому випадку ми маємо те, що ноунейми від енергетичної галузі збивають один одного і не дають Україні розв'язати проблему зі зберіганням високорадіоактивних відходів. Це злочинна халатність, за яку ми вже заплатили мільйони гривень штрафів Російській Федерації і заплатимо більше, якщо до грудня 2023 року не добудуємо тимчасове сховище зі зберігання високорадіоактивних відходів. Це сховище стало яблуком розбрату між кількома фірмами, які збивають одна одну на тендерах, і це шкодить нашій державі.

Якщо ми плануємо ухвалити законопроект про спрощення проведення тендерів в особливо чутливих галузях, давайте включимо норму про спрощення проведення тендера з будівництва тимчасового сховища відпрацьованого ядерного палива. Тоді нам вдасться його збудувати, ми не платитимемо штрафів Російській Федерації і не будемо чекати, поки Росія покладе наші відходи біля наших же кордонів, і ми не будемо знати, куди їх дівати.

Спрощений тендер розв'яже цю проблему, збереже наш імідж перед міжнародними партнерами в угодах, які ми підписували, а також не дасть змоги Російській Федерації створити для нас ще одну проблему, яку ми маємо розв'язати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Загородній Юрій Іванович, «Опозиційна платформа – За життя». Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні президіє, народні депутати, шановні громадяни України! У червні 1990 року, за півтора місяця до проголошення Декларації про державний суверенітет України, Прем'єр-міністр Британії легендарна Маргарет Тетчер, виступаючи ось з цієї трибуни в цьому сесійному залі, наголосила, що незалежність – це висока відповідальність. Цитую її слова: «Ви маєте навчитися брати на себе відповідальність за свої рішення. Це те, чого у вас так довго не було».

«Влада – це завжди глибокі знання, важка праця і висока відповідальність», – писав український історик, філософ, громадсько-політичний діяч В'ячеслав Липинський.

Виникає запитання: а чи є висока відповідальність в українській владі? Питання дуже складне. Хтось обіцяє повернути Донбас за два тижні, але так і не виконує своєї обіцянки. Діючий Президент України Володимир Олександрович, йдучи на вибори, у четвертому розділі своєї передвиборної програми обіцяв: «Ми повинні вибороти мир для України». Рух України до НАТО та інших подібних об'єднань має отримати своє підтвердження на всеукраїнському референдумі». А вступаючи на посаду Президента України, в інавгураційній промові Володимир Олександрович сказав: «Можу запевнити, задля того щоб наші герої більше не гинули, я готовий на все, і я точно не боюся ухвалювати складні рішення, я готовий втрачати свою популярність, свої рейтинги, якщо потрібно буде, я без вагань готовий втратити свою посаду, щоб тільки настав мир, не втрачаючи наших територій». Але, на жаль, не вистачило політичної відповідальності, щоб виконати Мінські угоди, повернути Донбас в Україну, а Україну на Донбас.

Можливість ще не втрачена, можливість є, і єдиний шлях – це дипломатія. Україна своїми діями, своєю гуманітарною політикою, своїм прагматизмом має показати, що Донбас – це Україна, Донецьк – це Україна, Луганськ – це Україна.

Україна сьогодні розколота. Щоб припинити розкол, наша політична сила пропонує почати реалізовувати програму «Формула національного успіху», яку запропонував лідер нашої політичної сили Віктор Володимирович Медведчук, а також розглянути в сесійному залі законопроект [№ 6553](#) про позаблоковий, нейтральний статус України. Прийнявши таке рішення, ми повернемося до витоку нашої державності...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Савчук Оксана Василівна, позафракційна. Будь ласка.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Івано-Франківщина, «Свобода». Я хочу сказати всім, хто ще не зрозумів, що Україна сьогодні як ніколи єдина держава, цілісна, унітарна, яка захищатиме свої кордони. Ми будемо тісно співпрацювати з НАТО, будемо дбати про свою кібербезпеку і зробимо все можливе, щоб закон про колаборацію був прийнятий, щоб вичистити цей парламент від колаборантів, які сидять під тими колонами як п'ята колона Москви.

Але ми також повинні сьогодні ще раз звернутися до Президента стосовно того, що ми маємо розірвати дипломатичні відносини з Росією. Вчора я зареєструвала два проекти постанов – проект [№ 7093](#) щодо звернення до Президента про розірвання дипломатичних відносин з Росією, а також проект [№ 7095](#) про запровадження воєнного стану на території Луганської та Донецької областей, закриття транспортного сполучення з Російською Федерацією та Білоруссю. Це дасть нам змогу називати речі своїми іменами. Росія, нападаючи на Україну і визнаючи окуповані території, каже, що вона не визнає і не визнавала нас. Саме тому як ніколи сьогодні ми маємо об'єднатися в тому, щоб виділити додаткові кошти з державного бюджету на фінансування армії.

Я хочу подякувати всім громадянам, які вступили до лав територіальної оборони і продовжують це робити. Я хочу подякувати всім людям, які незалежно від віку йдуть на стрільбища, вчать стріляти, надавати першу медичну допомогу, ще раз показуючи, що ми сильна нація, що ми гідне суспільство, яке готове протистояти ворогу. Так, у нас немає страху, але в нас є сила один від одного.

Нам потрібно розуміти, що перед нами багато викликів, у тому числі енергетичних, і ми як парламент, який працюватиме цей і наступні тижні без перерви, маємо реагувати на ці енергетичні виклики, які стоять перед нами.

Крім того, ключове питання на сьогодні – волонтерство. Повірте, кожен військовослужбовець, який перебуває на фронті, повинен розуміти, що на місцях його родина захищена нашою увагою. Тому ті, які не мають можливості взяти зброю чи навчитися, повинні стати волонтерами і добровольцями. Дозвольте нашим військовим відчувати, що їхні родини під нашою опікою.

Ми віримо у Збройні Сили. Пам'ятаймо, що ми – сильна держава. Ми перемогли і переможемо незалежно від того, який ворог. Тому об'єднуймося, тримаймося всі разом, допомагаймо один одному. Наші Збройні Сили найкращі, і ми разом переможемо!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Чорноморов Артем.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий

округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, спікере, президіє! Шановні народні депутати, народо України! Хотів звернутися до вас з цієї трибуни, як завжди, з надією, що мене буде почуто, адже кожний депутат хоче, щоб його почули і виконали прохання та вимоги народу, який його обрав.

Нещодавно я провів нараду в Миколаївській області в територіальних громадах, поспілкувався з військовослужбовцями, з представниками територіальних громад і місцевою владою. Ми впевнені, що наразі готові до того, щоб витримати удар, якщо, не дай Боже, він буде.

Наразі я хочу сказати, що Президент з нами. Народні депутати України, чия чесна назва «народні», тут, у парламенті, гідно відстоюють інтереси свого народу та об'єдналися без прапорів, відкинули всі кольори і лозунги заради єдиного: відстояти справжню незалежність і територіальну цілісність України.

Найголовніше, що я хотів би сказати, це закликати всіх губернаторів, усі обласні державні адміністрації і ради до того, щоб об'єднатися, до того, щоб вони не просто обговорювали ті проблеми, які є в територіальних районних громадах, а виїхали на місця і перевірили наявність усього необхідного для наших військовослужбовців.

Як член аграрного комітету я хотів би звернутися до великого бізнесу, до великих фермерських господарств. Ви працюєте на землі, і як казав наш лідер, патріот Володимир Олександрович Зеленський: це не благодійність, це ваш внесок, це ваш обов'язок щодо забезпечення безпеки свого району, своєї землі і тих громадян, які надали вам право оренди на цю землю.

Я хотів би особисто подякувати керівнику НАЕК «Енергоатом» Котіну Петру Борисовичу, який уже долучився до територіальної громади Вознесенського об'єднаного району, Ігорю Михайловичу Половичу, керівнику атомної електростанції в Южноукраїнську.

Я хотів би сказати: я представник Миколаївської області, зі мною колеги з Херсонської області, представники Донецької, Луганської областей, зараз ми – щит, який стоїть. Тому хочу сказати, дорогі друзі, єдине: ми не бачимо зараз мотивів до кроку вперед, але я закликаю, що кроку назад теж не буде.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Час для виступів закінчився. Є кілька оголошень. Давайте спочатку послухаємо оголошення, тим більше, що одне з оголошень пов'язане з вами.

Відповідно до статті 60¹ Регламенту Верховної Ради України повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Україна без олігархів». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Мовчана Олексія Васильовича.

Повідомляю про створення у Верховній Раді України дев'ятого скликання міжфракційного депутатського об'єднання «Порядок денний: деколонізація». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України В'ятровича Володимира Михайловича.

Повідомляю про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Євроатлантична Україна». Головою цього об'єднання обрано народного депутата України Буймістер Людмилу Анатоліївну, заступниками голови обрано народних депутатів України Гончаренка Олексія Олексійовича та Савчук Оксану Василівну.

Буймістер – з процедури. Будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Вчора, коли ми обговорювали звернення до наших міжнародних партнерів, усі фракції зійшлися в одному, що Путін не зупиниться на визнанні «ЛНР/ДНР» і йтиме далі. Ми чуємо, що визнані кордони так званих ЛНР та ДНР сьогодні пролягають по суверенній території України. Тому я закликаю вас, пане Голово, і всіх колег невідкладно поставити на голосування проект постанови [№ 7089](#) щодо звернення до наших міжнародних партнерів про надання миротворчої місії в Україну.

Поки ми цього не попросимо, ніхто цього не зробить. Колеги, будь ласка, не бойкотуйте цього проекту постанови, давайте звернемося до наших партнерів і допоможемо їм допомогти нам. Я категорично не згодна з колегами, які кажуть, що це зараз нереально. Якраз зараз той момент, коли весь світ об'єднаний навколо України, і якраз це наш шанс, бо якщо ми цього не зробимо зараз, ми будемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви хочете поставити на голосування пропозицію про включення до порядку денного чи що? Це проект постанови чи проект закону? Проект постанови? А висновок комітету є на нього? *(Шум у залі)*.

Звернення – це звернення... Мені повідомляють, що комітет не розглядав.

Будь ласка, якщо комітет... *(Шум у залі)*. Це Голова може надати. Зараз він повернеться з важливих справ і...

Ви хочете виступити з процедури? Ірина Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги. Насамперед хочу подякувати всім народним депутатам, які подають свої ініціативи, пропозиції, реєструють це як заяви Верховної Ради України. Водночас, шановні колеги, дуже важливо, щоб ця робота була комплексна.

Сьогодні в порядку денному Верховної Ради другим питанням стоїть проект постанови про заяву у зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації. У цій заяві немає ніяких рекомендацій і пропозицій щодо того, як сьогодні має діяти наша дипломатія найбільш проактивно. У мене зараз і як співголови фракції «Європейська солідарність», і як представника профільного Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва конкретна пропозиція: давайте візьмемо всі заяви і проекти постанов, які зареєстровані у Верховній Раді, напрацюємо одну спільну, куди включимо і позицію щодо миротворців, і консультації в рамках Будапештського меморандуму і приймемо. Тому що, коли в нас іде така какофонія, вона не додає насправді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Фракція «Батьківщина» і група «Довіра» просять оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Шахов Сергій Володимирович. Будь ласка.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одноmandатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Луганщина, депутатська група «Довіра». Шановні колеги! За останні три дні були обстріляні Луганська та Донецька області. «Сіра» зона сьогодні у вогні, горять не лише будинки. Люди, які сидять у бомбосховищах, чекають на конкретні дії. Сьогодні обстріляна Луганська ТЕС у Щасті. Така красива назва «Щастя», але люди живуть уже вісім років у нещасті. Люди і головне діти, сьогодні без води, без їжі, без світла, без тепла. Вони чекають на справжні дії, а не просто на балачки: все буде нормально, все буде добре. Люди чекають від нас гуманітарної допомоги. Вони чекають рішучих дій від Кабміну щодо перевезення людей з «сірої» зони. Скільки можна було разів говорити? За що ми боремося: за території чи за серця та душі, які вісім років поспіль ховаються під стіл просто від вибуху кульки на дні народження?

Нам треба негайно організувати всередині країни у великих містах прийом для людей, які хочуть поїхати з тієї території. Ми вимагаємо негайного зібрання РНБО, Кабміну для того, щоб надати гуманітарну допомогу Луганщині та Донеччині, насамперед, ще раз повторюю, «сірій» зоні – це Щастя, Золоте, Гірське, Станично-Луганський район. Доки люди відчуватимуть себе другорядними?

Сьогодні ворог говорить про те, що Донбас нікому не потрібен, а український уряд це ковтає. Чому не надається допомога школам, дитячим садочкам, які зараз під обстрілами, чому дітей досі не вивезли? З території «ЛНР» та «ДНР» вивозять, і ми навіть не розуміємо, яких кордонів вимагає від нас ворог. Ми не розуміємо і нам не доповідають, що відбувається там сьогодні.

Шановні колеги, я закликаю до допомоги. У 2014 році волонтери взяли на себе економічний тягар, допомагали українській армії бронежилетами, кевларовими касками, продуктами харчування.

Я також звертаюся до кожного з вас щодо допомоги Донбасу, мирним людям, які цього потребують.

Дякую. Сергій Шахов, Луганщина, депутатська група «Довіра».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Колтунович Олександр Сергійович – з процедури. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Вельмишановний Олександр Сергійовичу, шановні колеги! Я, безумовно, поділяю занепокоєння наших колег, але я детально вивчив і ознайомився з нашим порядком денним. Чесно кажучи, дуже дивує те, що в порядку денному, наприклад, є законопроект щодо скасування ПДВ для трансплантологів, або, наприклад, законопроект, який стосується електронного архіву. Ну, невже це на сьогодні актуальні питання, які, дійсно, потребують того, щоб витратити дорогий час для їх розгляду? Це перше.

Друге. Коли ми говоримо про потужну економіку та інші речі, ми маємо досить жорстко відреагувати на дефіцит бюджету у 188 мільярдів гривень або запозичень у 571 мільярд гривень. Це надзвичайно серйозні речі, і будь-які видатки, які ви будете планувати в цьому році, жодним чином не ляжуть і не впишуться у вашу бюджетну політику.

Останній момент – це тарифи. Безумовно, заборгованість 81,4 мільярда гривень – це вирок нинішній владі у такій тарифній політиці. Це теж треба переглядати, а не займатися електронними архівами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу, за вашу небайдужість.

Переходимо до розгляду питань. У порядку денному на сьогодні є проект Постанови «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» ([№ 7064](#)). Потрібно кілька голосувань, тому прохання підготуватися до голосування.

Будь ласка, колеги, займіть свої місця, зараз буде серія, я сподіваюся, результативних голосувань.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Постанови «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (№ 7064). Прошу голосувати.

«За» – 308.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію *ad hoc* щодо розгляду та прийняття на цьому пленарному засіданні проекту Постанови «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (№ 7064). Прошу голосувати.

«За» – 314.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка. Дякую.

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Для доповіді запрошується доповідач від авторів народний депутат України Клименко Юлія Леонідівна.

КЛИМЕНКО Ю.Л., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Шановні колеги! Шановні українці! Я хочу почати свою промову з подяки всьому світу – США, Японії, Європі, Британії – за те, що вчора оперативно, протягом практично 24 годин після визнання «ЛНР/ДНР» Російською Федерацією незалежними більшість країн світу приєдналися і наклали санкції – як персональні, так і санкції на юридичні особи Російської Федерації, таким чином завдавши їм економічного і фінансового удару.

Але тепер наша черга, тому що український парламент насамперед повинен відреагувати на ту агресію, яка відбувається зараз зі сторони Російської Федерації. Український парламент повинен першим ініціювати всі санкції проти фізичних осіб, які посміли фактично анексувати частину нашої території, визнавши незалежними «ЛНР/ДНР». І всі ті люди, які піднімали руки в залі Державної Думи, Ради Федерації, Ради безпеки Російської Федерації за те, щоб анексувати територію України, повинні понести покарання у вигляді санкцій, особливо ті, які досі мають зв'язки з Україною, досі заробляють гроші в Україні або заробляли раніше, які мають тут юридичні особи.

Тому в проекті постанова № 7064, де я є співавтором, говориться про те, щоб накласти санкції на всіх, хто посмів проголосувати і посягнути на суверенітет і цілісність української території. Там є всі депутати Державної Думи, які це зробили, піднявши руки, і пропонували Путіну це зробити, всі члени Ради безпеки і всі члени Ради Федерації, які за це голосували.

Шановні колеги, прошу підтримати цей проект постанови, а також наступним кроком підтримати інші наші проекти постанов і долучитися до їх підписання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Веніславський Федір.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, шановні колеги! Комітет Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні, яке відбулося 22 лютого 2022 року за дорученням Голови Верховної Ради України, розглянув проект Постанови «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (№ 7064), внесений народним депутатом України Клименко Юлією Леонідівною та іншими народними депутатами.

Прийняття цього проекту постанови створить передумови для прийняття Радою Національної безпеки і оборони України рішення про застосування персональних економічних спеціальних санкцій та інших обмежувальних заходів до певного переліку осіб, які створюють реальну загрозу порушенню територіальної цілісності, державного суверенітету України. Тобто це ті депутати Державної Думи Російської Федерації, які голосували за направлення звернення до Президента Російської Федерації пана Путіна про визнання суб'єктності так званих ЛНР/ДНР.

Тут необхідно зазначити, що вчора Державна Дума і Рада Федерації схвалили рішення про визнання, але Рада національної безпеки і оборони на підставі звернення Верховної Ради України має повне право розширити цей перелік і доповнити його тими депутатами Державної Думи і Ради Федерації, які вчора голосували за ганебне рішення, яке порушує територіальну цілісність України і є актом агресії.

Комітет одностайно рекомендував Верховній Раді України прийняти цей проект постанови і підтримати його.

Хочу звернутися до міжнародної спільноти з закликом також долучитися до запровадження персональних санкцій стосовно тих депутатів, які ухвалюють злочинні рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи: два – за, два – проти.

Безугла Мар'яна Володимирівна, «Слуга народу».

БЕЗУГЛА М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Прохання передати слово Жмеренецькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жмеренецький Олексій, «Слуга народу». Будь ласка.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 190, Хмельницька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Насамперед я хочу подякувати нашим міжнародним партнерам за те, що таким масивним ударом пройшлися по російській еліті, яка зараз організовує напад на Україну. Але, окрім санкцій, я хотів би наголосити на важливості ще одного інструменту, який може застосувати Захід і застосовував неодноразово, – це економічне сприяння розвитку країни. Тому що головна запорука незалежної забезпеченої, багатой України – це розвинена економіка, це великі ринки збуту для української продукції.

Що у зв'язку з цим можуть зробити наші західні партнери, окрім застосування санкцій до наших ворогів? Вони можуть збільшити квоти для українських товаровиробників і доступ на іноземні ринки, так само, як це зробила Туреччина, звільнивши українські товари від мита до нуля відсотків для 90 відсотків товарів. Мені хотілося б, щоб цей приклад наслідували і Велика Британія, і Сполучені Штати Америки, і інші країни Європи.

Мені хотілося б, щоб Україні так само, як і членам Європейського Союзу, надавалися величезні програми розвитку, не кредити (так, за низькими ставками, за що ми дуже вдячні), а програми розвитку на індустриальні парки, на технологічні парки, на інфраструктуру, на залізничні вокзали, на ревіталізацію заводів.

Мені хотілося б, щоб так само, як Грузії, Україні надали кошти на розвиток системи державного управління, тому що, нагадаю, у Грузії на реформи пішло більше 10 відсотків ВВП, що надавали міжнародні донори. Це не були позики, це були саме гроші для того, щоб розвивати інфраструктуру, програми технічного забезпечення, для того щоб збільшувати зарплати.

Сьогодні весь світ мусить показати Росії, що Україна буде розвиватися, що Росії не вдасться залякуваннями, гібридною війною провокувати відтік інвестицій, знижуючи розвиток ВВП. Як тільки Україна буде показувати економічне зростання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Володимирівна Геращенко, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, «Європейська солідарність» закликає всіх нас в умовах, коли перед країною стоять реальні безпекові загрози, діяти оперативно, адекватно і швидко.

Ще тиждень тому «Європейська солідарність» разом з «Голосом» звернулися до цього сесійного залу з тим, що ми маємо апелювати до Ради національної безпеки і оборони щодо негайного введення санкцій проти злочинців, проти кожного депутата Державної Думи, який проголосував за розчленування України. І насправді це неправильно, коли світ уже такі санкції вводить, коли Європейський Союз, Сполучені Штати Америки про це оголошують, а ми нарешті розродилися і лише звертаємося до Ради національної безпеки і оборони. Я закликаю ще раз і ще раз діяти оперативно, тому що на нас сьогодні дивиться країна і це наш з вами фронт.

Чому санкції проти кожного депутата Державної Думи важливі? Тому що ці люди мають бути нев'їзними до цивілізованого світу. Ось нехай там на своїх болотах сидять доти, поки не навчаться шанувати територіальну цілісність і суверенітет України. Це перше.

Друге. Очевидно, що санкції повинні бути економічного і візового характеру, і тут ми маємо апелювати до всіх цивілізованих країн світу.

Третє. Уже завтра починається Парламентська асамблея ОБСЄ. Ми закликаємо колег, які працюють у Парламентській асамблеї Ради Європи, негайно скликати позачергові засідання та апелювати до цих шановних асамблей, як і до Міжпарламентського союзу, що російська делегація має бути покарана. Вони мають бути виключені з цивілізованих делегацій, вони мають отримати санкційні візові обмеження, щоб ані вони, ані їх родини ніколи не могли перетнути кордони цивілізованого світу до відновлення територіальної цілісності і суверенітету України. І, звичайно, ми маємо апелювати до наших партнерів, що все...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Рудик, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

РУДИК С.Я., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець)*. Я довго й уважно вдивлявся в обличчя депутатів російської Держдуми і членів Ради Федерації, які проголосували за кров, за страждання на українському Донбасі. Валентина Терешкова – перша жінка-космонавт, їй 80 років, і до сьогодні багато вулиць нашої держави названо її ім'ям. Анатолій Карпов – міжнародний гресмейстер, чемпіон світу, легенда. Ірина Родніна – трикратна олімпійська чемпіонка. Ці люди – легенди. Але з моменту голосування за кров на українському Донбасі – це звичайні міжнародні злочинці, на руках яких кров, і ми повинні це завжди пам'ятати.

Є там люди з українськими прізвищами, є там Дзюба. Не той Дзюба, який вчора помер, Герой України, а їхній Дзюба. Є там людина з прізвищем Ющенко, є там Матвієнко, яка народилася в Шепетівці на Хмельниччині, як і моя мама.

Вони зараз насміхаються над нами і думають: що нам ваші санкції, ми тут маємо свої дачі, городи, ордена-медалі, чхали ми на вас. Так само чхали на міжнародне співтовариство Розенберг, Кейтель, Герінг, Гітлер, а їхній прах розвіяний над Рейном.

Ми зробимо все можливе, щоб на санкціях не зупинятися, щоб кожен українець знав кожного покидька, який голосував за розв'язання війни на Донбасі. І це тільки буде початок. Ми переможемо, бо в нас є українська зброя, бо є в нас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Ярославовичу.

Олександр Сергійович Колтунович, «Опозиційна платформа – За життя».
Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний головуючий, шановні колеги, щодо персонального списку фізичних осіб колег депутатів, думаю, що це технічне питання, воно буде вирішено. Плюс до того три чверті наших колег також є в санкційних списках. Але чому я вийшов і чому це дуже важливо? Тому що мова уже йде про економічні санкції, які будуть застосовуватися найближчим часом, про це казали колеги і з правлячої монобільшості, і інші, і ми вчора про це почали уже говорити.

Я виступаю за те, щоб у нас не було напівзаходів, як з 2014 по 2019 рік, коли одні втрачали все, а інші не втрачали нічого і збільшували. Тому з цієї точки зору я саме для вас підготував невелике дослідження.

Я хотів звернути увагу, що коли ми будемо вводити певні обмежувальні заходи, і Мінекономіки теж про це каже, то ми маємо розуміти, що 9,5 мільярда товарообігу з Російською Федерацією, і це насамперед стосується критичного імпорту. Наприклад, вугілля – 62 відсотки, яке заходить сюди, нафтопродукти. Точно так само Білорусь – товарообіг 6,3 мільярда доларів, з них 4,8 мільярда – це імпорт.

Я бачу настрої щодо Білорусі, тому з цієї точки зору, по-перше, ви маєте або забезпечити і диверсифікувати ці поставки, або, по-друге, не обнуляти економічний потенціал, енергетичний потенціал країни, тому що це надзвичайно важливо.

І ще один момент. Ви ж маєте завжди пам'ятати, що будь-які санкції – це, безумовно, контрсанкції, ембарго та інші обмежувальні заходи. Тому з цієї точки зору, коли ми будемо вдаватися до економічних кроків, я наполягаю на тому, щоб у нас кінематограф не був особливим, щоб кіношники не працювали без ПДВ, без мит, без будь-чого іншого, щоб враховували національні економічні інтереси в таких питаннях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бакунець Павло, група «Довіра». Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Війна, окупація, агресор. Нарешті ми називаємо речі своїми іменами. І наш ворог – це не міфічний агресор. Наш ворог – це кремлівський режим, який має свої обличчя і свої імена. Наш ворог – кремлівський режим, який озвучує всьому світу, що хоче знищити українську державність. А його посіпаки ще й публічно це підтримують.

Через це український парламент закликає накладити персональні санкції на всіх російських депутатів, чиновників, олігархів, які підтримують ідеї Кремля і своїми рішеннями хочуть знищити українську державність. Нехай увесь світ знає їхні імена і їхні ганебні вчинки.

Ми підтримуємо даний проект постанови. Закликаємо всіх голосувати «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Клименко, «Голос». Будь ласка.

КЛИМЕНКО Ю.Л. Шановні колеги, українці! Кремль не боїться нашої крові, тому він продовжує і буде продовжувати наступ на Україну. Але Кремль боїться за свої гроші, за свої вілли в Ніці, за своїх дітей, які живуть у Лондоні, і за багато всього іншого, що вони встигли накрасти у свого ж народу за останні 20 років. Тому, колеги, не зупиняємося на персональних санкціях щодо Держдуми і Ради Федерації, необхідно застосувати санкції щодо всіх державних банків Росії, прийняти проект постанови [№ 7070](#) про звернення до всіх парламентів світу накладити аналогічні санкції і йдемо далі. Україна повинна бути у форварді санкцій для того, щоб Росія відчула це на своїй кишені. Це єдине, чого вони бояться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі висловилися?

Переходимо до голосування. Будь ласка, займіть свої місця в залі. Зараз будемо голосувати.

Ставлю на голосування проект Постанови «Про схвалення пропозицій щодо застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» ([№ 7064](#)). Прошу голосувати.

«За» – 322.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка. Дякую.

Щодо наступного проекту постанови [№ 7099](#). До мене звернулися представники комітету з пропозицією зараз зняти його з розгляду, під час перерви провести засідання комітету і доопрацювати текст з тим, щоб він був більш... (*Шум у залі*). Немає заперечень? Голосувати не треба, добре, але сьогодні

проголосувати в другій половині. Для цього ж комітет і збирається під час перерви, щоб сьогодні проголосувати.

Колеги, тоді йдемо далі.

Переходимо до наступного питання – це проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» ([№ 5708](#)) та альтернативний проект [№ 5708-1](#).

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Для доповіді щодо основного законопроекту № 5708 запрошується народний депутат України Ігор Павлович Фріс, «Слуга народу».

ФРИС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Вітаю, колеги! Маю надію, що час настав. Я вже один раз представляв з цієї трибуни законопроект про обіг цивільної зброї. На жаль, він не був підтриманий Верховною Радою. Але зважаючи на стан, в якому сьогодні перебуває наша держава, і на стан, у якому перебуваємо ми з вами, я впевнений, що час настав.

У чому різниця? Ми зібрали все найкраще, що було подано авторами в попередніх законопроектах, зауваження Міністерства юстиції, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства охорони здоров'я і Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради і розробили новий законопроект, який врегулює питання обігу цивільної вогнепальної зброї для громадян України, які постійно проживають на території України.

Цей законопроект визначає питання суб'єктів, типів зброї, типів боєприпасів для такої зброї, варіантів релоаду зброї, визначає питання єдиного реєстру зброї і його ведення органами Міністерства внутрішніх справ. Цей законопроект визначає, що предметом регулювання не є короткоствольна вогнепальна зброя, і цим він відрізняється від альтернативного законопроекту.

На сьогодні нам необхідно прийняти цей законопроект, який підтриманий Комітетом з питань правоохоронної діяльності. Нам треба зробити перший крок і до другого читання доопрацювати вказаний законопроект, взявши все найкраще, що є в альтернативному. Треба дати шанс країні захистити себе, своє майно і своїх близьких. Я прошу вас підтримати цей законопроект максимально, як ми це вміємо.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Щодо альтернативного законопроекту № 5708-1 народний депутат Шараськін Андрій Андрійович.

ШАРАСЬКІН А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дай Боже, здоров'я, колеги депутати. Дай Боже, здоров'я українцям в Україні і не в Україні, і всім, хто нас дивиться сьогодні, що ми раптом знову повернулися до проекту закону щодо цивільної зброї.

Я просив би вас звернути увагу на обидва проекти законів і на їхні назви. Назва першого проекту – «Про право на цивільну вогнепальну зброю», а іншого (це наш законопроект) – «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю». Це категорично різні речі.

Ми всі звикли до того, що в громадян є обов'язки, а де їхні права? Перестаньте ділити громадян на категорії. Таке вже було. Це тоталітарні пережитки. Є висновки конституціоналістів, які прямо вказують, що ми не маємо ділити громадян на категорії, звужувати конституційне право.

У кого є сумніви, за який проект голосувати, хочу сказати, що автори основного також знають про те, що альтернативний проект більш повний. Якщо приймати за основу, то тільки проект Закону «Про право на самозахист та володіння цивільною вогнепальною зброєю» (№ 5708-1). Лише так ми зможемо мати хоча б основу для подальшого доопрацювання цього проекту закону.

Тож голосуємо за перший проект жовтою кнопкою – «утримався», а за альтернативний – зеленою, і будемо допрацьовувати його до другого читання вже всі разом.

І ще одне. Ви всі знаєте, яка в нас ситуація, тому не знехтуйте правом на самозахист.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Вибачте, від комітету Дануца, заступник голови комітету. Будь ласка.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний головуючий! Комітет з питань правоохоронної діяльності 8 грудня 2021 року розглянув на своєму засіданні проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю». Проектом визначаються відповідні терміни і поняття, категорії цивільної вогнепальної зброї А, В, С, D, Е залежно від їх технічних характеристик, види зброї, заборонені до цивільного обігу, умови, за яких фізичні та юридичні особи мають право набувати у власність зброю, що перебуває у цивільному обігу, та бойові припаси до неї.

Законопроектом також передбачено створення та ведення єдиного державного реєстру цивільної вогнепальної зброї, держателем якої є Міністерство внутрішніх справ України; видача першого посвідчення власника зброї строком

на три роки, а кожного наступного продовжено на п'ять років, за місцем реєстрації особи або постійного проживання (перебування) у визначеному Кабінетом Міністрів порядку; спадкування цивільної вогнепальної зброї та боєприпасів; зберігання цивільної вогнепальної зброї та бойових припасів; запровадження страхування цивільної вогнепальної зброї фізичних осіб – підприємців та юридичних осіб; порядок застосування цивільної вогнепальної зброї для захисту (стаття 39); розширення видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню, зокрема діяльності тирів, стрільбищ, курсів вивчення матеріальної частини зброї, правил поведження і таке інше.

Фактично перший основний законопроект підтримують із зауваженнями МВС, Інститут законодавства Верховної Ради України, Львівський державний університет, Національна академія правових наук та багато інших експертних установ.

Проект, безумовно, містить у собі деякі певні техніко-юридичні недоліки, які можна доопрацювати до другого читання.

Комітет з урахуванням викладеного просить прийняти проект № 5708 у першому читанні за основу, проект № 5708-1 відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Бондар Віктор Васильович, група «Партія «За майбутнє».

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Ігорю Гузю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Гузь, група «Партія «За майбутнє».

ГУЗЬ І.В. Шановні друзі, дякую за можливість виступити. Ще раз звертаюся до всіх присутніх. Ми сьогодні стоїмо на межі вторгнення Російської Федерації, і все одно в цьому залі є страх перед власними громадянами дати їм можливість озброїтися, як це є в Сполучених Штатах, в інших цивілізованих країнах, вогнепальною зброєю, зокрема пістолетами. Незважаючи на те що в країні виняткова ситуація, у цьому залі страх: ми не будемо, ми не знаємо, ми не хочемо, а що буде.

Друзі, настав час саме сьогодні прийняти фундаментальне рішення. Крапка. Українці повинні мати право озброюватися для того, щоб захистити свій дім, щоб захистити своє місто чи село і щоб захистити свою державу.

Тому я прошу присутніх у цьому залі підтримати альтернативний законопроект. Все, що для цього потрібно, – це рішення фракції «Слуга народу». Бо нас лякають, що не пройде жоден законопроект. Підтримайте зараз альтернативний проект – і на табло буде 300 голосів, а в другому читанні ми приймемо найближчим часом.

Повірте, у сьогоднішній ситуації 80, а можливо, 90 відсотків українців підтримують це рішення, тому що українець повинен мати право на захист своєї родини, свого міста і своєї країни. Закликаю голосувати за альтернативний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк, «Голос».

Костенко Роман. Будь ласка.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Доброго ранку, шановні колеги, шановний народе України! Сьогодні ми розглядаємо дуже важливий законопроект і пам'ятаємо, чим закінчилося минуле голосування. Я сподіваюся, що сьогодні ми всі приймемо правильне рішення і проголосуємо за один із законопроектів, що дозволить нашим громадянам вільно володіти вогнепальною зброєю.

Фракція «Голос» у цілому підтримує обидва законопроекти про вільне володіння зброєю. Я хочу сказати, що ці законопроекти насамперед не про легалізацію зброї, як багато хто про це говорить, у нас зброя і так легалізована. Ці законопроекти про законний обіг зброї. На сьогодні ми єдина країна в Європі, яка не має такого закону. Тому ми повинні виправити цю помилку. Це перше.

Друге. Ми, я згоден, повинні надати право нашим громадянам володіти зброєю законно і захищати себе, тому що це може призвести в перспективі до дуже негативних наслідків. Ми можемо згадати 2014 рік, коли цього права не було і все могло бути по-іншому. Ми можемо згадати кримських татар і наших громадян у Криму, які не мали тоді зброї, оскільки політика держави в цілому була – не давати їм зброю. А зараз ми могли б мати і Крим, і неокуповані Донецьку і Луганську області.

Тому фракція «Голос» підтримує обидва законопроекти, їх потрібно доопрацювати щодо носіння і зберігання зброї вдома. Але зараз ми повинні прийняти в першому читанні, щоб дати таку можливість нашим громадянам.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Кривошеєв Ігор Сергійович, «Слуга народу».

КРИВОШЕЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сергію Іонушасу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонушас. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Можна з місця?

ГОЛОВУЮЧИЙ. З місця, будь ласка.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, я хотів би ще раз підкреслити, що Комітет з питань правоохоронної діяльності розглянув на своєму засіданні і підтримав саме основний законопроект. Хоча я хочу подякувати Андрію Андрійовичу Шараськіну за те, що в альтернативному законопроекті є багато норм, які повинні бути внесені у вигляді поправок і розглянуті комітетом до другого читання. Тому я особисто підтримав і основний, і альтернативний законопроекти.

Шановні колеги, моя особиста позиція не як голови Комітету з питань правоохоронної діяльності, а як громадянина України і народного депутата: ми повинні мати закон. Закону в нас на сьогодні немає. Тому прохання підтримати і основний, і альтернативний законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Німченко Василь Іванович, «Опозиційна платформа – За життя».

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Прошу передати слово Мамці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка. Будь ласка.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати, громадяни України! Чи, дійсно, у нас немає закону про зброю? Це річ очевидна: його немає. Чи, дійсно, вирішено питання про короткоствольну вогнепальну зброю? Ні, воно не вирішено.

Пропозиція була дуже проста – унормувати те, що на даний час існує в Україні. Зараз усе врегульовано інструкціями замість закону, крім короткоствольної вогнепальної зброї. Короткоствольною вогнепальною зброєю користуються правоохоронні органи, Збройні Сили України, не більше. Чи повинні ми дати право на застосування короткоствольної вогнепальної зброї громадянам України? Щодо цього точаться дискусії: де більше, де менше, ніхто не може пояснити, як ця історія буде розвиватися.

Ми не будемо підтримувати ані один, ані другий законопроект. Пропозиція була дуже проста: вноrmуйте, будь ласка, те, що є в інструкції, а після цього, обговоривши із суспільством, провівши опитування і таке інше, ми можемо врегулювати законом застосування короткоствольної вогнепальної зброї.

Хочу зазначити дуже прості речі: зброя не така страшна, коли вона лежить у сейфі, коли лежить під подушкою, коли її носять у кобурі. Дуже страшно, коли її неправильно застосовують і використовують приводи і підстави для самозахисту і всіх інших речей: для відбиття нападу, групового нападу і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков, група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги депутати, звертаюся насамперед до вас і до тих, хто займає нейтральну позицію взагалі не голосувати. Мені здається, це неправильно, тому що ми й так відтягували, і сьогодні, безперечно, на часі прийняття рішення.

І один, і другий законопроект, з моєї точки зору, потребують доопрацювання, але приймати потрібно, тому що, ще раз підкреслюю, немає сьогодні чіткого законодавства, яке врегулює питання, починаючи від порядку зберігання, носіння, особливо надзвичайно важливо, що немає єдиного державного реєстру.

Тому ми закликаємо голосувати. Я особисто голосуватиму за базовий законопроект, але доопрацьовувати потрібно до другого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович, «Європейська солідарність», 1 хвилина.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). В умовах російської збройної агресії володіння зброєю – це не лише про можливість гарантувати право на самозахист, це спосіб зробити опір справді всенародним. Збройні Сили України захищають Українську державу, ми розгортаємо територіальну оборону, яка зупинить ворога, але сьогодні цього замало. Треба щоб захистити державу і самого себе міг кожен українець, щоб слова «українці чинитимуть опір» були не просто гарним закликком, а попередженням для ворога, щоб на кожне «нравиться, не нравиться» кожен українець міг відповісти пострілом.

Ми закликаємо всіх народних депутатів попри рішення комітету, яке було ухвалено у відносно мирний час, підтримати саме альтернативний проект депутата Шараськіна. Ухваливши такий закон, ми дамо реальну можливість людям

захищати в умовах війни себе і свої родини, протидіяти мародерам, колаборантам і диверсантам, і головне – дати відсіч ворогу на кожній вулиці, у кожному будинку, на кожному клаптику української землі. Лише тоді опір справді буде всенародним.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі висловилися? Тоді будемо переходити до голосування (*Шум у залі*).

Юрчишин – з мотивів.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос», антикорупційний комітет. На жаль, ми дуже рідко враховуємо рекомендації антикорупційного комітету, хоча насправді з огляду на саму логіку їх надання ці рекомендації важливо озвучувати. Відповідно до законопроекту, який рекомендований профільним комітетом, є ряд суттєвих зауважень як Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, так і антикорупційного комітету.

Власне, немає чіткого визначення суб'єктів, хто здійснюватиме компенсацію особам за вилучену зброю, є й інші моменти. Це важливі аспекти, які дають перспективу подумати, чи варто голосувати за рекомендований комітетом проект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ярославе.

Хотів би нагадати, що в разі розгляду законопроекту за повною процедурою у нас є можливість висловлюватися не лише з боку основного комітету, а й інших. Тому це можна враховувати при прийнятті рішення, чи підтримувати розгляд за скороченою процедурою.

Колеги, відповідно до висновку комітету ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» ([№ 5708](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка. Дякую.

Строк підготовки до другого читання не скорочуємо? Ні. Добре.

Тоді переходимо до наступного питання порядку денного... (*Шум у залі*).
Поставити на голосування? Давайте спробуємо.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків

подачі пропозицій і поправок та підготовки до другого читання проекту Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708). Прошу голосувати.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання – це проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5709) та альтернативний проект закону [№ 5709-1](#).

Для доповіді щодо законопроекту № 5709 запрошуюю народного депутата України Ігоря Павловича Фріса. Будь ласка.

ФРИС І.П. Колеги, я не буду довго затримувати ваш час. Це не менш важливий законопроект про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу, які пов'язані безпосередньо з проектом Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю». Ключове питання: якщо ми надаємо право людям мати зареєстровану вогнепальну зброю, то повинні гарантувати їм безпеку і самозахист.

Цей законопроект про розширення меж необхідної оборони, визначених кримінальним законодавством. Ми вносимо ключові зміни до статті 36 Кримінального кодексу, у якому говориться про необхідну оборону, виклавши її в абсолютно новій редакції. Ми маємо забезпечити право громадян на самозахист.

Я прошу його підтримати так само як попередній законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розглядаємо за повною процедурою, оскільки ми не проголосували за скорочену. Вибачте.

Тому зараз будуть запитання до доповідача та відповіді, 3 хвилини. Будь ласка, запишіться на запитання, якщо є.

Роман Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Прошу передати слово Рустему Умерову. Будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Умеров. Будь ласка.

УМСРОВ Р.Е., секретар Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дорогі колеги, доброго ранку! Більше 50 років ми сповідуємо принцип ненасильства, верховенства права і дотримання прав людини. Але коли загарбник навмисно переходить межі і кордони, то кожна людина повинна захищати себе, родину, країну всіма існуючими засобами. Це і є право людини на самозахист.

Тому я дуже прошу, щоб ми підтримали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ігорю Павловичу, будете відповідати?

ФРІС І.П. У принципі, мені здається, що це було більше не питання, а висловлення позиції. Тому я абсолютно вітаю вказану позицію свого колеги в частині того, що кожна людина має користуватися своїм правом, але в обов'язковому порядку всі права мають бути, скажімо, на виконання основ принципу верховенства права, який прямо виписаний у нашій Конституції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лаба Михайло Михайлович, «Слуга народу». Будь ласка.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку! Шановний колего, поясніть, будь ласка, громадянам і народним депутатам, яка різниця між основним та альтернативним законопроектами.

ФРІС І.П. Абсолютно подібна система, яка була в першому проекті Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю», визначена і в нормах пов'язаних законопроектів № 5709 та № 5709-1. Якраз в альтернативному законопроекті встановлюються всі положення щодо обігу короткоствольної вогнепальної нарізної зброї, подібні норми пропонується застосувати в певних статтях адміністративного і кримінального законодавства, у тому числі в статті 36 «Необхідна оборона» вказаного законопроекту, на якій я наголосив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузійчук Андрій Вікторович, «Батьківщина». Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго ранку! Прошу передати слово колезі генералу Цимбалюку Михайлу Михайловичу.

Дякую.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Дякую колезі по фракції за передане слово. Я хотів поставити запитання автору законопроекту. Насправді я погоджуюся з мотивацією і з обґрунтуванням, що немає сьогодні закону про цивільний обіг вогнепальної зброї. І дуже добре, що такий закон буде.

У мене до вас запитання, Ігорю Павловичу, чи ви не будете ініціювати ухвалення ще одного законопроекту? Нарешті в українському праві має бути закон про приватну власність. Як захищатимуть громадяни право власності, коли більшість з тих, які застосували зброю під час такого захисту, сьогодні притягуються до кримінальної відповідальності?

Для того щоб захистити людину, треба щоб був закон про приватну власність. Так пішли Сполучені Штати Америки: спочатку приватна власність, закон, а тоді володіння вогнепальною короткоствольною...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час на запитання і відповіді закінчився.

Будь ласка, Ігорю Павловичу.

ФРІС І.П. Дякую, Михайле Михайловичу, за те, що підтримали перший законопроект № 5708.

Стосовно закону про право власності. Мені здається, у нас був Закон «Про власність», він був базовим, коли ми приймали основні, ключові норми Цивільного кодексу у 2004 році. Але саме безпосередньо законопроект № 5709 містить відповідні норми, які забезпечують неухильне дотримання права власності, у тому числі від суспільно небезпечного, протиправного посягання чи реальної загрози посягання на таке майно або на здоров'я особи. Тому безпосередньо цей законопроект врегульовує ті питання, які були вами порушено в запитанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для доповіді щодо законопроекту № 5709-1 запрошую Шараськіна Андрія Андрійовича. Будь ласка.

ШАРАСЬКІН А.А. Друзі, 10 хвилин – це прекрасно.

На що я хотів би звернути увагу своїх шановних колег? Мушу привітати те, що ми щойно легалізували існуючу дозвільну систему МВС. Ніякого права на самозахист у нас не було, немає і згідно з цим не буде. Звісно, ми з колегами зробимо все можливе для того, щоб спробувати це змінити, тому що в такому вигляді цей проект закону не можна буде приймати у другому читанні. Я вітаю ініціативу і автора законопроекту пана Фріса, і голови комітету пана Іонушаса доопрацювати законопроект до другого читання.

Тепер щодо запропонованих змін. Тут є одна суттєва і дуже велика розбіжність. В основному проекті закону пропонується притягати людей до відповідальності за незаконне носіння зброї. Але які ж передбачаються терміни? Дуже велика відповідальність за незаконне носіння зброї. Наголошую, просто за носіння зброї, яке ще не призвело до жодних наслідків, пропонується 7 років позбавлення волі. Я хочу сказати, що це більше, ніж за згвалтування, ніж за вбивство. Це перший момент.

Другий момент, який дуже важливо всім запам'ятати, – це наступ на демократію. Ми бачимо, як користуються таким інструментом, як складення адмінпротоколів. Якщо ви вийшли на несанкціонований мітинг, на вас накатали адмінпротокол, навіть якщо не затримали, то згідно з основним проектом закону до вас прийдуть і вилучать зареєстровану зброю. Це фактор, який збільшує вашу провину.

Тому звертаюся до всіх народних депутатів з проханням у частині, яка регулює межі необхідної оборони, взяти на озброєння альтернативний проект № 5709-1. Там принаймні вписані права і можливості людини щодо застосування меж необхідної оборони. Там немає оцих ганебних норм щодо притягнення до відповідальності за адміністративні правопорушення чи просто за носіння навіть своєї зареєстрованої зброї. Тому я закликаю всіх колег прийняти за основу проект закону № 5709-1.

Насамкінець ще раз дякую колегам з Комітету з питань правоохоронної діяльності, які вже висловили готовність продовжити працювати і вносити зміни до проекту закону № 5708, який ми щойно прийняли в першому читанні.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава! Дякую.

Будь ласка, запишіться на запитання до співдоповідача, якщо є.

Железняк Ярослав Іванович, «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Юрчишину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Шановний Андрію, знову-таки наголошую, що антикорупційний комітет визнав таким, що містить корупцію, зокрема в процедурі використання нагородної зброї, законопроект, підтриманий комітетом, бо в ньому суттєво розширяється перелік людей, які можуть бути нагороджені. Це не лише працівники відповідних органів, і ми знаємо, яка корупція є в цій сфері. Скажіть, будь ласка, як це регулює ваш законопроект, чи немає в ньому корупції, бо в основному проекті вона, на жаль, є відповідно до рішення профільного комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте відповідь.

ШАРАСЬКІН А.А. Щиро дякую за запитання. Ми пропонували визначити обмежене коло нагороджуваних осіб відповідно до статуту. У проекті закону, який уже проголосований, це величезна проблема, тому що депутати підтримали більшістю фактично вільне нагородження будь-якої особи. Тому до другого читання це треба буде категорично змінювати і вносити ці питання, щоб не виникало таких ганебних казусів, коли нагороджуваними Міністерством внутрішніх справ були навіть злочинці.

Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Кисилевський Дмитро Давидович, «Слуга народу». Будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Колеги, я дякую всім за підтримку основного законопроекту, за який ми щойно проголосували, і пропоную йти далі, щоб ми зекономили час для інших важливих питань.

Запитання не буде.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будете відповідати? Ні. Добре.

Яна Зінкевич, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, колеги. Я хотіла б зазначити, що наша фракція, дійсно, від даного законопроекту не в захваті. Ми підтримуємо всією душею законопроект Шараськіна, він для нас найбільш близький. Але ми розуміємо, що, на жаль, монобільшість навряд чи проголосує за альтернативний проект, тому зараз обдумуємо можливість підтримки.

Я також хотіла б зазначити, оскільки сама є керівником добровольчого підрозділу, що оскільки зараз уже почали розгортатися добровольчі підрозділи, нам важливо продумати їхню взаємодію, можливість видачі зброї, тому що саме

добровольці будуть підтримкою нашої армії, коли в нас спочатку буде мобілізація і ще не вистачатиме достатньої кількості наших військовослужбовців. Тому прошу звернути на це увагу і максимально сприяти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час на запитання завершено.

Записуйтеся на виступи від фракцій і груп. За повною процедурою на виступи передбачається до 3 хвилин, але пропоную скоротити до 2 хвилин. Немає заперечень?

Тоді від комітету коротко виступить пан Дануца Олександр, і далі будете записуватися.

ДАНУЦА О.А. Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності 8 грудня 2021 року розглянув проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5709). Законопроект розроблено з метою приведення положень Кримінального кодексу України та КУпАП у відповідність з положеннями Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до цього законопроекту. На його підтримку із зауваженнями та пропозиціями висловилися МВС, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Мін'юст, Інститут законодавства Верховної Ради України, Національна академія правових наук України, Київський національний університет імені Шевченка.

Тому з урахуванням викладеного комітет пропонує основний законопроект № 5709 прийняти за основу і відповідно альтернативний проект № 5709-1, до якого є значна кількість зауважень експертних установ, відхилити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Записуємося на виступи від фракцій і груп по 2 хвилини.

Арешонков Володимир Юрійович, група «Довіра». Будь ласка.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, після того, як ми прийняли як базовий законопроект № 5708, зрозуміло, що в даному законопроекті ми розглядаємо продовження теми. Але це питання нам уже простіше обговорювати, тому що ми практично вносимо зміни до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів, які закріплюють ті положення, які були в основному законопроекті про обіг цивільної зброї. Тому, власне, я не вбачаю тут якихось різночитань, потрібно голосувати за проект № 5709.

Я лише хочу нагадати, що стосовно окремих норм були суперечки, але ми погодилися з тим, що треба внормувати визначення терміна «необхідна оборона», тому що під час розгляду даних питань виникають складнощі. Тож

пропонується виключити положення про те, що шкода тому, хто посягає на права людини і суспільства, має бути необхідною і достатньою в даній обстановці. Цю норму потрібно виключити, тим більше враховуючи специфіку даного моменту. Пропонується також виключити умову щодо правомірності необхідної оборони як відсутність перевищення її меж. Тому що це теж завжди така доволі спірна норма. І, безперечно, потрібно вітати розширення переліку обставин, за яких особа звільняється від кримінальної відповідальності під час самозахисту. Це дуже важливо, враховуючи поточний момент. Усі інші питання ми абсолютно здатні врегулювати до другого читання.

Тож депутатська група «Довіра» голосуватиме за цей законопроект.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Веніславський Федір Володимирович, «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Я прошу передати слово народному депутату Павлюку Максиму Васильовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ПАВЛЮК М.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Фракція політичної партії «Слуга народу». Як співавтор законопроекту № 5708 дякую всім колегам народним депутатам, які підтримали даний законопроект. Нарешті Верховна Рада зробила крок до врегулювання обігу цивільної зброї.

Шановні колеги, зараз ми повинні зробити другий крок і передбачити відповідальність за можливе порушення громадянами України порядку отримання і взагалі обігу цивільної зброї.

Даним законопроектом № 5709 передбачається як адміністративна, так і кримінальна відповідальність. У ньому пропонується розширити межі необхідної оборони, значно підвищити адміністративну відповідальність. Тому прошу колег підтримати даний законопроект за основу, і комітет бере на себе обов'язок професійно і швидко доопрацювати його до другого читання і прийняти в другому читанні найближчим часом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Величкович Микола Романович, «Європейська солідарність». Будь ласка.
Увімкніть мікрофон Величковича.

Яна Зінкевич. Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую. Знову-таки хочу повторити, що саме від даного законопроекту ми не дуже в захваті, а підтримуємо альтернативний законопроект Шараськіна. Ми, звісно, розглядаємо можливість підтримки цієї ініціативи, але зараз це ще обговорюємо.

Я хочу також наголосити, що дуже актуально, якщо цей законопроект буде прийнято, щоб з альтернативного законопроекту були взяті найкращі норми. Ми маємо прийняти якісно доопрацьований законопроект, щоб це не було якимось певним свавіллям, щоб це не зменшувало прав наших громадян, а все-таки, дійсно, давало їм можливість вільного володіння зброєю, тому що ми – воююча країна і це для нас надзвичайно важливо. Чим більше озброєних громадян у нашій країні, тим більше ми захищені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, «Голос».

ЮРЧИШИН Я.Р. Прошу передати слово Андрію Шараськіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шараськін. Будь ласка.

ШАРАСЬКІН А.А. Друзі, я хочу подякувати колегам з Комітету з питань правоохоронної діяльності, які готові подавати величезну кількість поправок, опрацьовувати та ефективно разом над ними працювати. Але є момент, який ми не можемо оминати увагою, адже саме в нашому альтернативному законопроекті № 5709-1 дуже чітко виписано норми щодо розділення відповідальності. Не можна рівняти відповідальність під одну гребінку – за військову зброю, за гранату, за тротил, за цивільну зброю і таке інше. У нашому законопроекті це чітко виписано. Не може бути однакова відповідальність, є більш сувора, є інша відповідно до суспільної небезпеки. Це перший момент.

Другий момент. У нашому законопроекті на відміну від основного ми пропонуємо, якщо ти вже є відповідальним власником зброї, навіть збільшити адміністративну відповідальність, якщо це призвело до поганих наслідків.

Третій момент. В основному проекті на відміну від нашого пропонується взагалі просто за нібито незаконне переміщення своєї легальної зброї встановити відповідальність у вигляді позбавлення волі від трьох до семи років. Я нагадаю, це більше, ніж за згвалтування, такого не може бути.

Тому я закликаю проголосувати саме за альтернативний законопроект, де виписано норми щодо чіткого розділення відповідальності.

Дуже дякую і сподіваюся на вашу підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Рудик, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

РУДИК С.Я. Шановні українці, а чи знаєте ви, що ми досі єдина країна в Європі, яка не має закону про обіг зброї? Ми прийняли відповідний законопроект у першому читанні і дали право українцям на самозахист. Голосуючи зараз за другий законопроект у першому читанні, ми маємо дати право українцю не бути покараним за застосування цієї зброї, коли він буде захищати власну будівлю, дім, квартиру, двір, машину. Так, чинне законодавство і пропозиції до нього регулюють ці питання. Ми зараз переживаємо дуже складний час у нашому житті, бо є відкритий фронт на українському Донбасі та в Криму, а є ще РДР – групи, які однозначно намагатимуться дестабілізувати ситуацію, і вони не ходитимуть українськими вулицями і містами з російськими шевронами. І рядовому українцю буде дуже важко розрізнити національність і паспорт нападника. Давши право українцям на самозахист, ми збережемо велику кількість життів.

Тому нам треба прийняти цей законопроект у першому читанні, доопрацювати за скороченою процедурою і максимально швидко захистити кожного українця, бо не лише земля, а й зброя для захисту цієї землі робить українця українцем.

Голосуємо «за». Розумію, що альтернативний законопроект був би кращий за основний, і я особисто за нього, але краще такий, ніж ніякого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, у нас є ще виступи народних депутатів по 3 хвилини, але... Ще не виступали від фракції «Батьківщина»?

Цимбалюк, «Батьківщина». І далі будуть виступи народних депутатів по 3 хвилини – 6 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М. «Батьківщина». Шановні народні депутати, шановний головуючий, президіє, насамперед хочу почати з того, що закон про обіг цивільної вогнепальної зброї в Україні назрів і навіть перезрів, це однозначно. І не зовсім приємна річ, що в такі непрості виклики для Української держави і суспільства ми розглядаємо саме цей законопроект. Бо нині, як говорили автори законопроектів, є лише відомчі нормативні документи, які регулюють обіг зброї, її реєстрацію. Насправді ми вже чули про корупційну складову цього процесу, і це слід унормувати однозначно.

В основних законопроектах, як і в альтернативних, є позитивні сторони. Дуже важливо, що проголосований основний, а з альтернативного, я впевнений, що команда розробників і ми як народні депутати долучимо позитивні норми, щоб до другого читання він став більш досконалим.

Але не може Мін'юст бути тримачем бази даних, тому що в системі МВС сформовані роками і система обліку, яка хоча й не досконала, але є, і гільзотека є вже більше десяти років, і цю базу треба удосконалити.

Я погоджуюся, що існує певна корупційна складова. Завдання нас, законодавців, удосконалити законопроект і до другого читання вилучити цю корупційну складову, яка може з системи МВС перейти в Мін'юст. Через це команда

«Батьківщини» готова долучитися до доопрацювання законопроектів до другого читання і потім проголосувати і в цілому.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, оголошується перерва до 12 години 30 хвилин у нашому засіданні. Будь ласка, збираємося о 12 годині 30 хвилин, бажано без запізень, приблизно о 12 годині 40 хвилин буде голосування.

Керівників депутатських фракцій і груп просимо прийти в кабінет Голови Верховної Ради України.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тривають консультації керівників депутатських фракцій і груп, і ми очікуємо на приїзд Секретаря Ради національної безпеки і оборони для консультацій. Тому оголошую перерву на 30 хвилин у засіданні на правах головуючого. Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо наше засідання. За процедурою розгляду законопроектів № 5709 № 5709-1 передбачені ще виступи народних депутатів і заключне слово. Прошу записатися народних депутатів на виступи. Загалом відводиться 6 хвилин, до 3 хвилин кожному.

Фріз Ірина Василівна, «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФРІЗ І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Яні Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В. Дякую, колеги. Ми будемо підтримувати альтернативний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський, «Слуга народу». Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Прошу передати слово народному депутату Фрісу Ігорю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс Ігор Павлович. Будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, колего.

Шановні друзі, основна відмінність уже, напевно, була озвучена всіма авторами і представниками різних депутатських фракцій і груп, але мені здається, що комплексним законопроектом, якщо ми говоримо про законопроект № 5708, має бути саме законопроект № 5709, у якому ми повинні, як і в першому законопроекті, врахувати все найкраще, що було розроблено авторами альтернативного законопроекту.

Я просто хотів би зауважити, що саме в основному законопроекті № 5709 пропонується внести відповідні зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме: передбачається позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину права на володіння цивільною зброєю та бойовими припасами до неї; виключаються застарілі радянські норми, відповідно до яких забороняється застосування позбавлення права полювання, конфіскація вогнепальної зброї, інших знарядь полювання і бойових припасів до осіб, для яких полювання є основним джерелом існування; збільшується розмір штрафів за порушення прав, адже якщо ми даємо особам певні права на зброю, ми повинні так само обмежувати незаконний обіг цієї зброї; встановлюються відповідні норми щодо огляду при проведенні такого огляду особи, яка здійснює транспортування або носіння цивільної зброї.

Мені здається, що на сьогодні стан правової бази в цьому питанні потребує значного уточнення, а саме безпосередньо питання, пов'язані зі статтею 36 Кримінального кодексу України.

Я хотів би основні моменти зачитати вам просто з тексту законопроекту, з порівняльної таблиці, яким чином визначається питання необхідної оборони: «Необхідною обороною є застосування сили або вчинення інших дій з метою захисту охоронюваних законом прав, свобод, благ та інтересів особи, що захищається, та/або інших осіб, а також суспільних інтересів та/або інтересів держави від суспільно небезпечного, протиправного посягання чи реальної загрози такого посягання шляхом заподіяння шкоди тому, хто посягає, задля негайного відвернення чи припинення такого посягання».

Це говорить саме про те, що відповідь людини на збройне або незбройне масове посягання на життя і здоров'я або на його власність надає їй можливість реагувати відразу. Ми визначаємо, що кожна особа має право на необхідну оборону від такого посягання незалежно від віку, незалежно від статі, незалежно від громадянства.

Ми визначаємо, що не підлягає кримінальній відповідальності перевищення меж необхідної оборони в певних конкретних випадках. Наприклад, у разі захисту від нападу озброєної особи, захисту від нападу групи осіб, захисту від нападу чи негайного відвернення реальної загрози, якщо така особа має явні переваги фізичної статури. Тобто багато речей, які надають можливість уникнути кримінального покарання під час здійснення необхідної оборони.

Тому прошу підтримати основний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василенко Леся, «Голос». Будь ласка.

ВАСИЛЕНКО Л.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Юрчишину Ярославу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович. Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Фракція «Голос». Насправді ми вважаємо, що альтернативний законопроект виписаний з меншими корупційними ризиками. Власне, антикорупційний комітет розглядав базовий законопроект, і, як я вже зазначав, є величезні застереження, власне, стосовно нагородної зброї, що треба обов'язково виправити в будь-якому випадку до другого читання.

З одного боку, ініціаторам як головного, так і альтернативного проектів можна лише подякувати, що нарешті питання обігу цивільної зброї поставлено на такому високому рівні. Ми сьогодні точно будемо мати рішення, це однозначно, позитив. Водночас неузгодження між КУпАП і Кримінальним кодексом щодо відповідальності за введення адміністративної чи кримінальної відповідальності дає певну дискрецію Міністерству внутрішніх справ. Це все важливо доопрацювати до другого читання.

Ми будемо підтримувати альтернативний законопроект і сподіваємося на якісне доопрацювання до другого читання залежно від того, який проект буде прийнято.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кицак Богдан Вікторович, «Слуга народу». Будь ласка.

КИЦАК Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 63, Житомирська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, я думаю, що комітет проведе до другого читання доволі фахову дискусію і зробить цей законопроект доволі життєдайним, тому закликаю всіх підтримати основний законопроект і більш раціонально надалі використовувати час для того, щоб приймати інші важливі для України закони, особливо в такий складний для нас час.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключне слово доповідача і співдоповідача буде? Ні. Добре.

Тоді можемо переходити до голосування. Шановні колеги, прохання зайняти місця, підготуватися до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та

Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5709) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Так само як ми скоротили строк підготовки до другого читання попереднього законопроекту, пропонується скоротити строк підготовки й цього проекту. Комітет не проти.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі пропозицій і поправок для підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України для реалізації положень Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5709). Прошу голосувати.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Шановні колеги, далі йде за порядком денним проект закону [№ 5801](#), але є пропозиція перейти до проекту [№ 7100](#) про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо швидкого використання коштів. Комітет щойно його розглянув, там є консенсус. О'кей.

Тоді переходимо до законопроекту № 7100. Далі засідання вестиме Руслан Олексійович.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, скажіть, будь ласка, є необхідність обговорювати цей законопроект? Вчора він був підписаний усіма лідерами фракцій і груп.

Шановні колеги, треба щоб представник комітету зачитав свій висновок, якщо можна.

Арістов. Рішення комітету. Будь ласка.

Одну секунду, ми маємо провести ще пару ритуальних голосувань перед тим, як зачитають висновок комітету.

Шановні колеги, ми проголосували, що зараз переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» (№ 7100).

Я пропоную проголосувати за включення до порядку денного цього питання. Будь ласка, шановні колеги, прошу голосувати.

«За» – 329.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, пропоную проголосувати *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Потрібно 226 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 332.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 288.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запрошую до слова як доповідача народну депутатку України Юлію Володимирівну Тимошенко. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні друзі, законопроект № 7100 – це проект закону, прийняття якого дасть змогу в тяжкій ситуації достатньо сильної військової загрози зробити фінансування нашої оборони, нашої армії за потребами оборони та армії. Це важлива, ключова історія.

Я хочу вам сказати, що в ситуації, яку ми зараз переживаємо, перебуваючи практично у війні з Російською Федерацією, ми не можемо допустити, щоб наша армія за всіма параметрами була недофінансована. Крім того, ми не можемо допустити, щоб якісь, вибачте, аферисти в наглядних радах, не хочу називати ці прізвища українцям, отримували у місяць по 200-300 тисяч гривень заробітної плати, а наші військові, які боронять на лінії фронту Україну, отримували практично копійки, за які вони не можуть прогодувати ані себе, ані свої родини. Це недопустимо.

Тому ми запропонували грошове забезпечення для військовослужбовців, які захищають Україну на першій лінії фронту, збільшити в три рази, збільшити повністю всі видатки на фінансування закупівлі озброєння, збільшити видатки на військово-промисловий комплекс.

Цей законопроект, на якому зійшлися всі фракції без виключення, про те, що казначейським рахунком у цілому на період військових загроз розпоряджається Кабінет Міністрів України з абсолютним пріоритетом і без обмежень для видатків на оборону. Це означає, якщо треба направити 100 відсотків видатків бюджету на оборону, отже, так і буде, всі інші буде перекрито. Це перша лінія – фінансово захистити нашу армію та оборону.

Голосуємо дружно «за» всім парламентом.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Володимирівно, за вашу ініціативу і за те, що вона була підтримана всіма.

Запрошую до слова співдоповідача голову Комітету з питань бюджету Юрія Юрійовича Арістова. Будь ласка, Юрію Юрійовичу.

Іван Іванович Крулько. Оголосите рішення комітету з усіма зауваженнями і поправками.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги народні депутати, шановні українці! Комітет з питань бюджету на засіданні 23 лютого в надзвичайно стислі строки розглянув проект закону № 7100. Цим законопроектом для забезпечення у 2022 році достатніх видатків на національну безпеку і оборону встановлюються особливості регулювання бюджетних відносин у зв'язку з посиленням збройної агресії Російської Федерації проти України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради звернуло увагу, що чинним законодавством регулюється питання здійснення діяльності державних органів в умовах запровадження воєнного стану, тому реалізація окремих положень законопроекту за інших умов вважається проблематичною.

За підсумками розгляду комітет рекомендує Верховній Раді законопроект № 7100 за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу і в цілому як закон з урахуванням пропозицій комітету, викладених у висновку, та з внесенням необхідних редакційних правок.

Хотів би також зазначити, що під час розгляду цього законопроекту на засіданні комітету було прийнято рішення розділ II законопроекту викласти в такій редакції: «Цей закон набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування, та діє протягом трьох місяців».

Шановні колеги, прошу підтримати цей надзвичайно важливий у цих умовах законопроект за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іване Івановичу, я правильно розумію, ви пропонуєте прийняти за основу, після цього в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з техніко-юридичними правками? Саме в такій редакції я буду ставити на голосування. Дякую, Іване Івановичу.

Шановні колеги, є необхідність обговорити чи голосуємо? Можемо голосувати (*Шум у залі*). Не голосуємо, обговорюємо? (*Шум у залі*). Голосуємо?

Шановні колеги, тоді, з вашого дозволу, я ставлю почергово ці пропозиції на голосування. Прошу народних депутатів зайняти свої місця і підготуватися до прийняття рішення.

Шановні колеги, я ставлю на голосування пропозицію прийняти проект Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» (№ 7100) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Я прошу... (*Шум у залі*). Ще раз повторити? Я повторюю.

Я ставлю на голосування пропозицію комітету прийняти проект Закону «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» ([№ 7100](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 347.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я ставлю на голосування наступну пропозицію комітету – прийняти проект Закону «Про внесення до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України» ([№ 7100](#)) в цілому з урахуванням пропозицій комітету та з техніко-юридичними правками.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу голосувати.

«За» – 347.

Рішення прийнято.

Вітаю, колеги. Покажіть по фракціях і групах.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, пропоную доручити Голові Верховної Ради України невідкладно підписати прийнятий Верховною Радою закон та негайно направити на підпис Президентові України. Ставлю на голосування цю пропозицію.

Прошу проголосувати за пропозицію про невідкладне підписання прийнятого акта та негайне його направлення на підпис Президентові України.

«За» – 355.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги. Ідемо далі.

З процедури? Народний депутат Герасимов. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В. Шановний Руслане Олексійовичу, насамперед я хотів би звернутися до вас, як ми домовлялися вранці, дати доручення профільним комітетам розглянути законопроект про боротьбу з колабораціонізмом [№ 5135](#), а також розглянути в комітетах законопроекти [№ 5101](#) і [№ 5102](#) – щодо захисту інформаційної безпеки України, для того щоб вони були опрацьовані в комітетах уже сьогодні.

І наостанок, шановний Руслане Олексійовичу, я просив би, щоб сьогодні ми могли також зібратися на позачерговому засіданні для того, щоб розглянути і прийняти в цілому законопроект про виділення додаткових мільярдів на українську армію. Я знаю, що комітет уже прийняв рішення, і ми можемо сьогодні його прийняти на позачерговому засіданні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановні колеги, що стосується першого блоку питань, про які ви сказали. Так, у нас була така домовленість на зібранні керівників фракцій і груп. Я прошу відповідні комітети зібратися сьогодні і прийняти відповідні рішення.

Крім цього, оскільки в нас буде позачергове засідання, я думаю, що ми одразу будемо мати план цього позачергового засідання, але ми сьогодні ще зберемося в цьому залі. Дякую.

Шановні колеги, у нас залишилося 5 хвилин. Якщо ви погодитеся законопроект [№ 5801](#) без обговорення... *(Шум у залі)*. Не погодитеся.

Шановні колеги, давайте без обговорення прийнемо рішення щодо проекту № 5801 *(Шум у залі)*. Ну, говорять ні. Шановні колеги, немає такої... *(Шум у залі)*.

Законопроект [№ 6416](#)? Друзі, є погодження, щоб законопроект № 6416 без обговорення... *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, маємо ритуально проголосувати, тому я продовжую засідання, але до розгляду цього питання *(Шум у залі)*. Друзі, я надам слово представнику комітету.

Шановні колеги, я пропоную зараз перейти до законопроекту № 6416. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, тоді далі йде законопроект № 5801. Я вас дуже прошу, давайте ми проголосуємо його. Хто проти? «Батьківщина» проти, так я розумію?

Шановні колеги, ви проти, щоб проголосувати без обговорення, так? А якщо я продовжу засідання на 15 хвилин, щоб за ці 15 хвилин ми його проголосували, так буде нормально?

Я продовжую засідання Верховної Ради на 15 хвилин... *(Шум у залі)*.

Шановні колеги, немає згоди – немає законів.

Пленарне засідання оголошую закритим.